

INTRO TIL KOLLEKTIV TRAFIK

og kommunens samarbejde med Sydtrafik

Lov om trafikelskaber: Trafikelskaber skal koordinere den offentlige servicetrafik for kommuner og region

I forbindelse med kommunalreformen i 2007 blev de nuværende trafikelskaber dannet og Sydtrafik opstod som en sammenlægning af Sydbus, Ribe Amts Trafikelskab og hovedparten af Vejle Amts Trafikelskab.

Lov om Trafikelskaber fastslår, at alle kommuner og regioner skal være medlem af et trafikelskab – kun ikke-brofaste ø-kommuner kan danne eget trafikelskab.

Trafikelskaberne skal varetage disse opgaver inden for sit geografiske område:

1. Offentlig servicetrafik i form af almindelig rutekørsel,
2. Fastsættelse af takster og billetteringssystemer,
3. Koordinering og planlægning af offentlig servicetrafik,
4. Individuel handicapkørsel for svært bevægelseshæmmede
5. Privatbaner

Sydtrafik kan desuden på vegne af kommuner og region varetage kørsel, som de skal varetage jfr. anden lovgivning, f.eks. lægekørsel og kørsel til genoptræning.

Sydtrafik varetog i 2024 busdrift for 684 mio. kr., handicapkørsel for 54 mio. kr., kommunal flextrafik for 33 mio. kr., åben flextrafik for 39 mio. kr., siddende patientbefordring for 222 mio. kr. (Region Syddanmark samlet) og togdrift for 32 mio. kr. (Vestbanen).

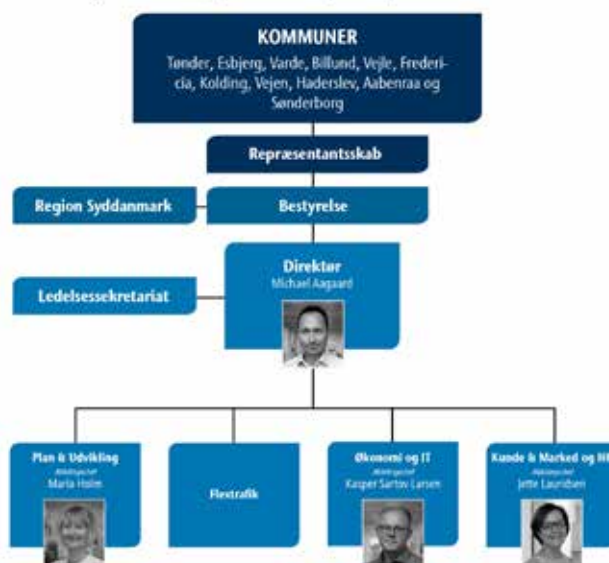
Om Sydtrafik

Sydtrafik ejes af Region Syddanmark og 11 syd- og sønderjyske kommuner: Esbjerg, Billund, Vejle, Kolding, Fredericia, Vejen, Varde, Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder.

Al kørsel (både bus og flextrafik) bliver udbudt til private operatører, der både ejer materiellet og ansætter driftspersonalet.

Sydtrafiks primære rolle er at forvalte de politiske ønsker til kollektiv trafik i de enkelte kommuner og regionen, og gennem effektive udbud, kørselsplanlægning og drift sørge for, at ønskerne omsættes til effektiv kollektiv trafik, der kommer det størst mulige antal af borgere til gode.

Sydtrafiks organisation pr. 1. januar 2025

Sydtrafiks repræsentantskab består af 1 repræsentant (politikere) fra hver af de 11 kommuner, som er udvalgt af kommunens byråd.

Region Syddanmark udpeger 2 repræsentanter (politikere) som er udvalgt af regionsrådet de er ikke en del af repræsentantskabet.

Bestyrelsen består af 13 medlemmer, som er de 11 kommunale repræsentanter og de 2 regionale repræsentanter.

Sydtrafik i praksis/Sydtrafik i tal

Hver dag starter ca. 400 busser og kører vores passagerer til skole, uddannelse, job og oplevelser. På et helt år bliver det 770.355 køreplantimer og 12,3 mio. påstigninger (2024) fordelt på vores flere hundrede forskellige ruter rundt i det Syd- og Sønderjyske. Der er lige nu 8 forskellige vognmænd/entreprenører, der har kontrakt på at udføre kørslen, og de har tilsammen ca. 1200 buschauffører og andet driftspersonale ansat.

Hos Sydtrafik er der 90 medarbejdere i administrationen, hvor de fleste har deres daglige gang på Banegårdspladsen 5 i Vejen. De fire afdelinger har hver deres ansvarsområde:

Plan og Udvikling huser planlæggerne, der har ansvaret for at planlægge kørslen i hver deres kommune. Det er et stort og komplekst arbejde, når der to gange om året, i juni og december, skal laves nye køreplaner, da der er mange faktorer at tage i betragtning. Derudover har vi Sydtrafiks mobilitetsteam i afdelingen, som indsamler erfaringer og udvikler mobilitetsløsninger, der kan understøtte og supplere den traditionelle rutebunde busstrafik.

I Økonomi og IT holdes der styr på både regnskab, budget-

ter og løbende opfølgninger på budgettet året igennem. IT-afdelingen servicerer både Sydtrafik administrationen samt alt udstyr ude i busserne. I afdelingen hører Sydtrafiks BI-funktion også hjemme. BI-funktionen bidrager med indsigtsfulde data, der blandt andet understøtter planlægning af buskørslen.

I Kunde & Marked og HR finder man Sydtrafiks kundecenter, der tager sig af telefonopkald og skriftlige henvendelser fra vores kunder. Det bliver til mere end 40.000 opkald og 1.500 – 2.000 skriftlige henvendelser om året. Det er også i denne afdeling, at man finder teamet omkring vores kontrollører og kundeambassadører samt vores HR, kommunikation- og marketingafdeling.

I Flextrafik håndterer de mere end 770.000 ture årligt fordelt på de forskellige kørselsordninger. Der er et call-center for bestilling af ture samt et call-center for trafikstyring, samt administrative medarbejdere, der blandt andet står for udviklingen af nye flex-produkter.

I ledelsessekretariatet varetages opgaver omkring servicering af bestyrelsen og repræsentantskabet, koordinering af Sydtrafiks projekter samt den overordnede styring af GDPR arbejdet i Sydtrafik.

Tæt samarbejde mellem kommuner, region, Sydtrafik og vognmænd

Kommuner og region bestemmer, bestiller og betaler hvilken offentlig servicetrafik der ønskes. Sydtrafik planlægger og koordinerer kørslen i tæt dialog med vognmændene.

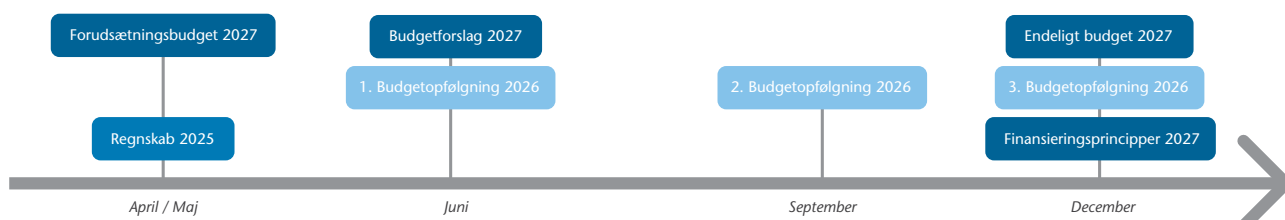
ROLLER OG ANSVAR

Proces for Sydtrafiks budget

Sydtrafiks budgetproces minder meget om den kommunale budgetproces, dog skal vi som trafikelskab (jfr. Lov om Trafikelskaber) have godkendt vores budget senest 15. december.

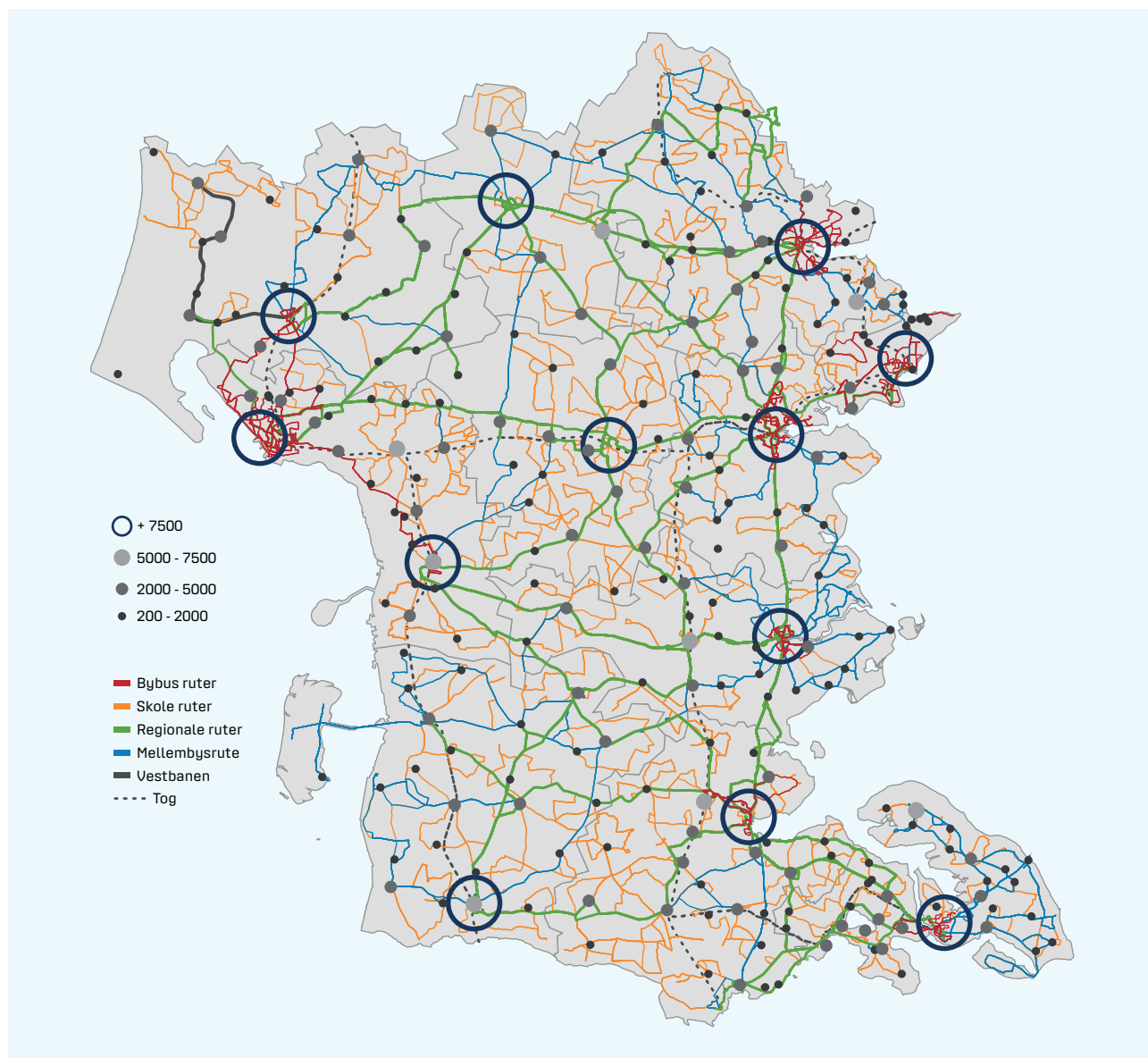
Sydtrafiks årshjul for budgettet starter i april/maj, hvor bestyrelsen godkender forudsætningsgrundlaget. I juni drøfter bestyrelsen forslag til budget, som derefter sendes i høring hos kommuner og region fra juni til september. Sydtrafiks bestyrelse godkender det endelige budget i november/december og repræsentantskabet godkender finansieringsprincipperne.

Sydtrafiks rutenet for busser

Region Syddanmark bestiller og betaler for regionale ruter (de grønne ruter på kortet nedenfor) samt for drift af Vestbanen (den tykke grå streg på kortet nedenfor) mellem Varde og Nørre Nebel. De 11 kommuner bestiller og betaler hver

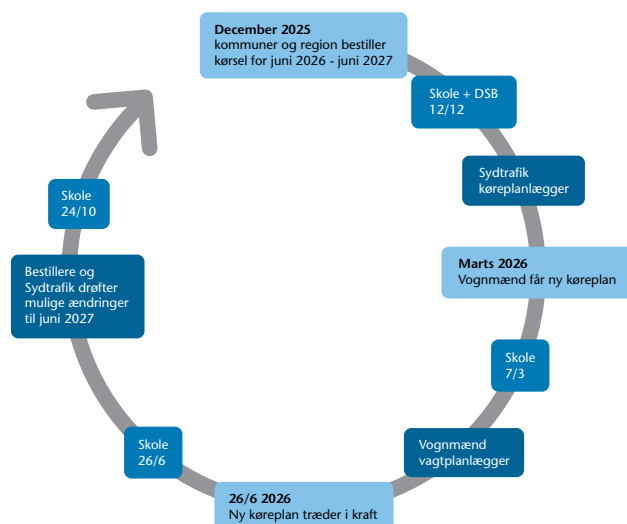
især for kommunal rutekørsel indenfor egen kommune (de blå, røde og orange ruter på kortet nedenfor)
Nogle kommuner har valgt selv at varetage hele eller dele af skolebuskørslen, denne kørsel fremgår derfor ikke af kortet, ligesom den ikke fremgår af Rejseplanen.

Planlægningen af bussernes køreplaner

Hvert år har en fast rytme, hvor der er forskellige deadlines, der skal overholdes, for at de forskellige faser i arbejdet kan hænge sammen, og for at hverken passagerer eller vognmænd skal generes af for mange og pludselige skift.

Mange ruter er køreplanlagt, så de hænger sammen med andre ruter, og mange passagerer benytter sig af, at bus-og-bus eller bus-og-tog korresponderer (dvs. at køreplanerne er tilrettelagt, så der er tilpas tid til at skifte). Derfor vil ændringer på én rute ofte medføre, at der også skal ændres på andre ruter. Det kan være en større og ret tidskrævende opgave at få hele puslespillet til at gå op.

Sydtrafik gennemfører et stort årligt køreplansskifte i juni/juli, hvor langt de fleste ændringer i køreplanerne foretages. Der uploades nye køreplaner til Rejseplanen, til Sydtrafiks hjemmeside, ligesom der hænges nye køreplantavler op ved stoppesteder og på stationer. Desuden tilrettes køreplanerne efter behov i december, hvor DSBs køreplaner ændres (en del bustider er nemlig tilpasset togankomster og togaftage)

Skoleruter er som regel enkle at tilrette, da ruten er skræddersyet et bestemt formål og ændringer hurtigt kan kommunikeres til målgruppen. Skoleruter kan derfor tilrettes 4 gange årligt.

Udbud

Det er et krav, at Sydtrafiks kørsel med mellemrum konkurrenceudsættes. Det sker ved, at kørslen udbydes efter gældende EU-regler. Resultatet er, at der indgås kørselskontrakter med private operatører for en årrække. Det vurderes i hver situation, hvor lang tid det er vil være fornuftigt at være bundet i, fordi prissætningen normalt afhænger af kontraktlængden. Buskontrakter løber typisk over 6-8 år mens Flextrafik-kontrakterne er for 2 år. Ved omlægning til bæredygtige drivmidler som el-busser løber kontrakterne typisk over 10-12 år, så der er længere tid til afskrivning af dyrere busser og ladeinfrastruktur.

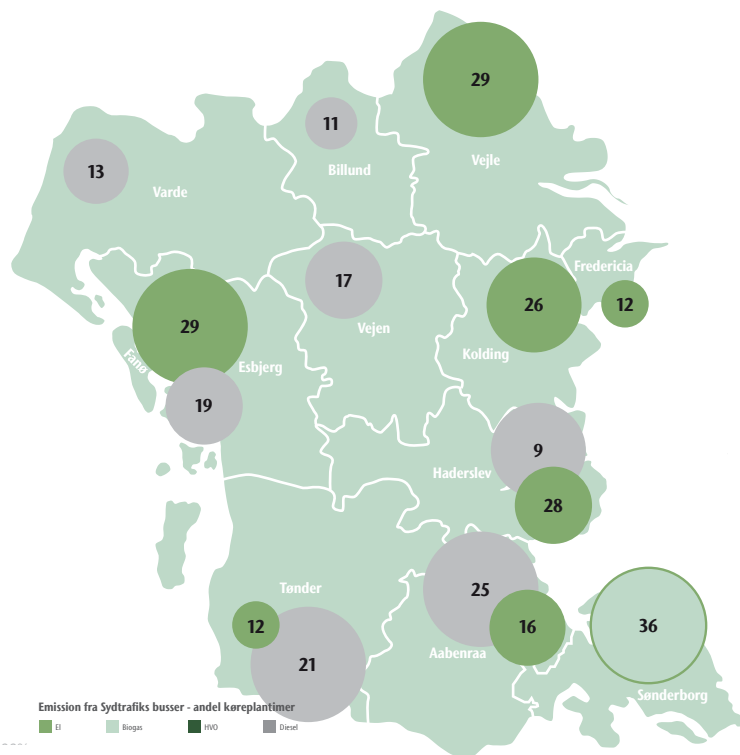
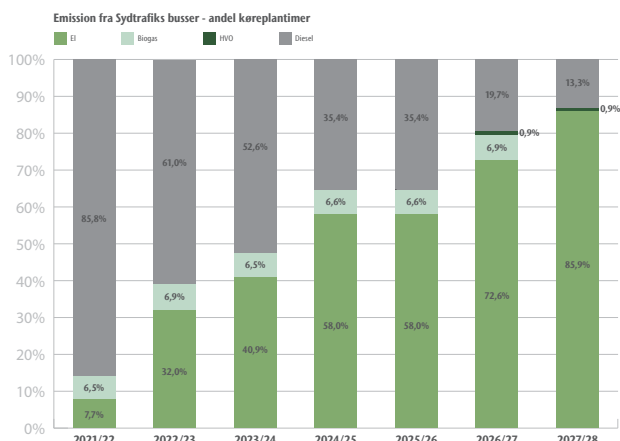
Forud for udbuddet fastlægger Sydtrafik sammen med de berørte kommuner/region ønsker og krav til, hvordan kørselsopgaven skal løses. Det kan fx være særlige krav til miljøforhold, antal sæder, køretøjets indretning og størrelse samt kriterier for kontrakttildeling.

Grøn omstilling af busser og flexbiler

I Sydtrafik er den grønne omstilling et centralt fokusområde, og vi er allerede kommet langt. Det første skridt var CO₂-neutral biogas som drivmiddel i busserne i bl.a. Sønderborg Kommune. Herefter har det været el-drevne busser i først bybus-systemerne og senest også på regionale ruter, der har sikret, at Sydtrafik ligger i top i forhold til CO₂-reduktion af kørslen.

Pr. juni 2025 udgør busser på CO₂-neutrale drivmidler ca halvdelen af det samlede antal busser, men 65% af alle køreplanstimer bliver kørt CO₂-neutralt.

Det betyder, at mere end seks ud af ti passagerer i Sydtrafik stiger ind i en klimavenlig bus, og vi involverer os aktivt i at sætte en grøn dagsorden, hvor den kollektive trafik ses som det klimavenlige og miljøbevidste transportvalg.

36 Sønderborg 2017 - 36 biogasbusser

29 Esbjerg 2021 - 29 elbusser

29 Vejle 2022 - 29 elbusser

26 Kolding 2022 - 26 elbusser

12 Fredericia 2023 - 12 elbusser

28 Haderslev 2025 - 28 elbusser

16 Aabenraa 2025 - 16 elbusser

12 Tønder 2025 - 12 elbusser

I Flextrafikken er den grønne omstilling også godt i gang, og for hvert udbud øges andelen af biler på el i både de variable og garanterede kontrakter.

Vi samarbejder med de andre trafikselskaber om at indsamle erfaringer med, hvilke konsekvenser bilernes begrænsede rækkevidde giver i forhold til planlægningen af vognløb, og vi samarbejder med alle relevante aktører om at skabe nye lademuligheder ved fx sygehuse.

Der mangler dog stadig både ladeinfrastruktur samt teknologisk udvikling for at en større del af den samlede Flextrafik kørsel kan omstilles til el. En anden måde vi arbejder for at nedbringe CO₂ forbruget i Flextrafikken er ved at øge antallet af ture med samkørsel, så en endnu større del af kørslen i Flextrafik sker med to eller flere passagerer i bilen.

Flextrafik

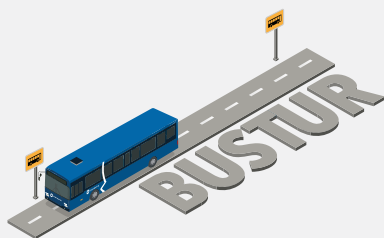
Flextrafik kan karakteriseres som behovsstyret kollektiv trafik med mindre vogne. Kørslen er planlagt efter borgerens individuelle behov for kørsel og ikke efter en fast køreplan, som det kendes fra busser. Flextrafik er den samlede betegnelse for alle de kørselstyper, der indgår i den behovsstyrede kollektive trafik.

Lukket flextrafik, som man skal godkendes (visiteres) til:

- › Siddende patientbefordring
Regionen finansierer og visiterer. Siddende patientbefordring er et tilbud for borgere, der skal til undersøgelse eller behandling på et sygehus, og som ikke kan benytte almindelig kollektiv trafik.
- › Handicapkørsel
Kommunen finansierer og visiterer. Handicapkørsel er et tilbud til svært bevægelseshæmmede eller blinde og stærkt svagsynede borgere på 18 og derover.
- › Kommunal visiteret kørsel
Kommunen finansierer og visiterer. Kommunal kørsel er et tilbud til borgere, der skal til læge, speciallæge, genoptræning mv., som ikke kan benytte traditionel kollektiv trafik.

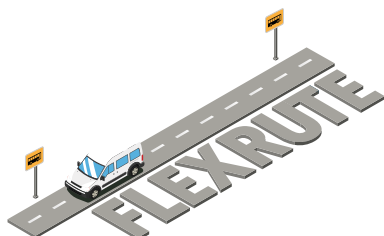
Åben flextrafik, som alle kan bestille (finansieres af kommunen):

- › Flextur kan bestilles af alle, man skal blot kunne komme til og fra bilen ved egen hjælp. Det er kørsel fra adresse til adresse, og det er et tilbud i alle kommuner i Sydtrafiks område. Prisen afregnes pr. kilometer, og er højere ved kørsel internt i de større byer.
- › Plustur er et tilbud om flextrafik i tilkobling til kollektiv trafik. Man køres mellem adresse og stoppested, og prisen svarer altid til en enkeltbillet for 2 zoner. Plustur er et tilbud i alle kommuner i Sydtrafiks område.
- › Flexrute er et tilbud om flextrafik fra stoppested til stoppested på steder og tidspunkter, hvor bussen ikke kører. Prisen er den samme som ved en busrejse af samme længde. Der er pt 8 flexruter i Sydtrafiks område.

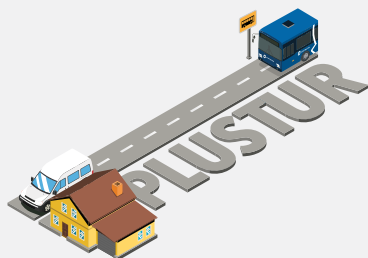
Bustur

Busturen er vores primære tilbud til dig i Rejseplanen. Rejseplanen vil altid lede efter bus- eller togforbindelser først.

Flexrute

Kørsel fra stoppested til stoppested inden for et afgrænset geografisk område. Kollektiv trafik på bestilling - uden fast køreplan. Du kan blive kørt fra stoppested til stoppested inden for et afgrænset område. Du kører i mindre vogne og sammen med andre passagerer ligesom i bus eller tog. Der kan være en begrænset åbningstid, som bl.a. kan afhænge af køreplanen for busruten i det område, som Flexrute dækker.

Plustur

Har du langt til eller fra bus/tog, så kan Rejseplanen foreslå dig en Plustur som den del af din rejse. Med Plustur bliver du kørt til eller fra et knudepunkt, hvor du kan skifte til eller fra bus eller tog.

Flextur

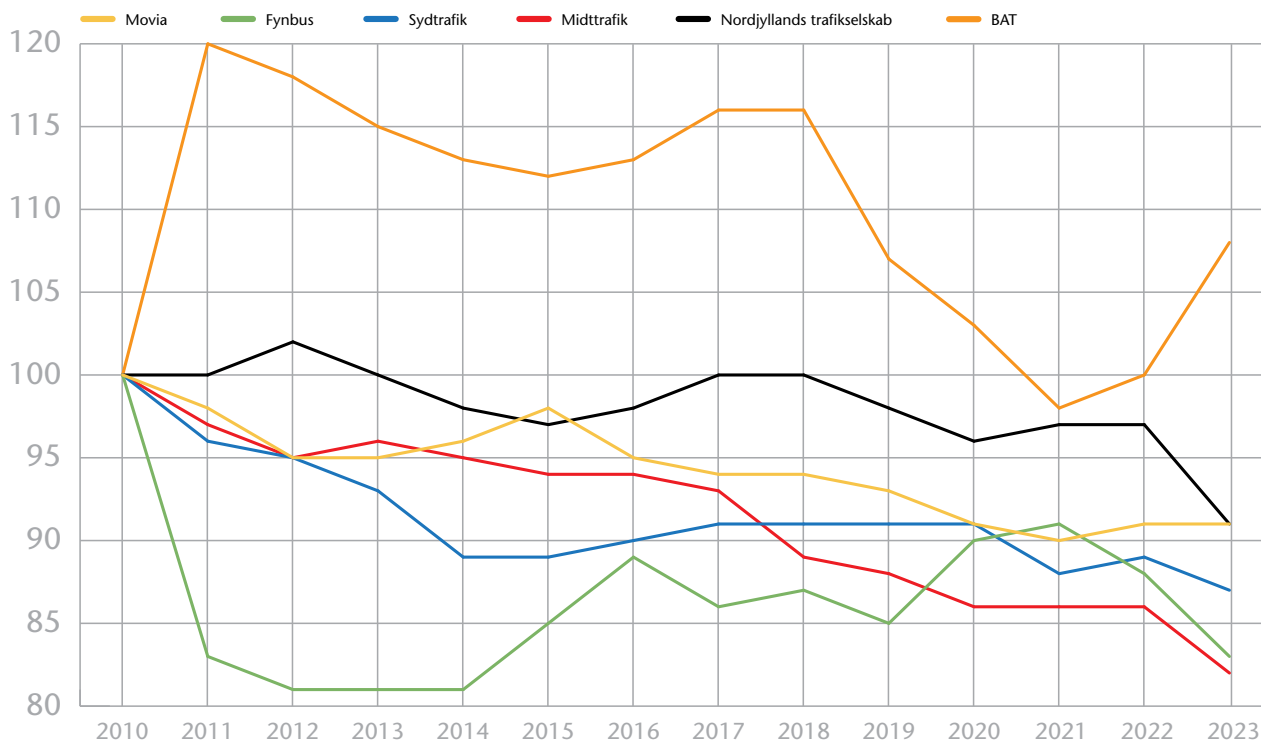
Flextur er et alternativ til bus og tog. Rejseplanen kan foreslå Flextur til hele din tur, når du søger på tider eller steder, hvor en bustur eller Plustur ikke er en god mulighed. Du har desuden altid mulighed for at bestille Flextur på Sydtrafik.flextrafik.dk.

Åben flextrafik, til særlige målgrupper (kommunen finansierer og visiterer):

- › Flexskole er et særligt tilbud til uddannelsessøgende/skoleelever uden andre gode kollektive trafiktilbud. Flexskole er et tilbud i Vejen, Kolding og Vejle.
- › Flexung er et tilbud for unge med ungdomskort om adgang til Flextur til lavere pris. Flexung er et tilbud i Billund, Esbjerg, Kolding, Varde, Vejen og Vejle (i Varde er Flexung et tilbud til alle 15-18 årige)

- › Flexjunior er et tilbud for børn under 16 år om adgang til Flextur til lavere pris. Flexjunior er et tilbud i Esbjerg, Kolding, Billund og Varde

Køreplantimer for bus

Note: Index 100 (2010)

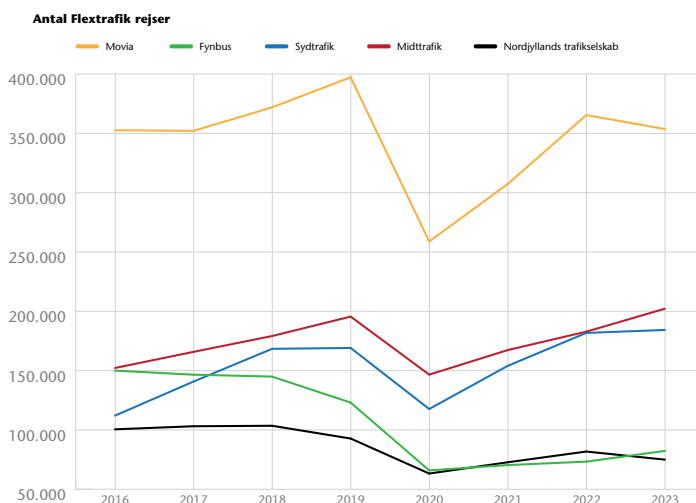
Note: Sydtrafik har ændret opgørelsesmetode for passagertal og rejser fra 2018

Note: Nordjyllands Trafikselskab har ændret opgørelsesmetode fra 2019

Kilde: Trafikstyrelsen

Antal Flextrafik rejser

Antallet af rejser, der foretages i Danmark med åben flextrafik, har været stigende.

Kilde: Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens rapport "Flextrafik 2015-2020"

Region Syddanmark har siden 2008 jævnligt udgivet Kontur-publikationer med nøgletal for udvikling i regionen og kommunerne.

Her gengives efter aftale med Region Syddanmark uddrag af Kontur 2024 publikationerne.

Find de komplette Kontur-publikationer på regionsyddanmark.dk/regional-udvikling/analyser/kontur

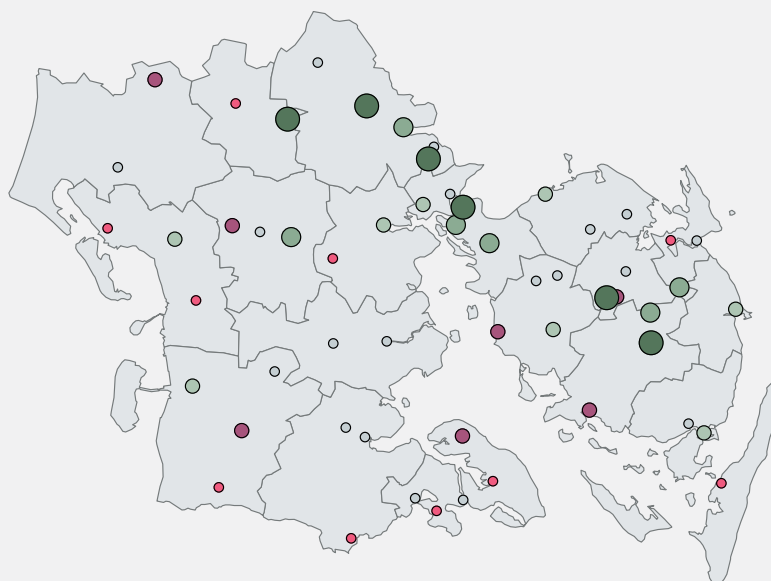

BEFOLKNINGSUDVIKLING I REGIONEN 2019-2024

Kortet viser befolkningstilvæksten i regionens byer med over 3.000 indbyggere i perioden 1. januar 2019 til 1. januar 2024. Ændringen i indbyggertal i de største byer i varierer mellem -4 pct. (Løgumkloster) og 22 pct. (Bellinge).

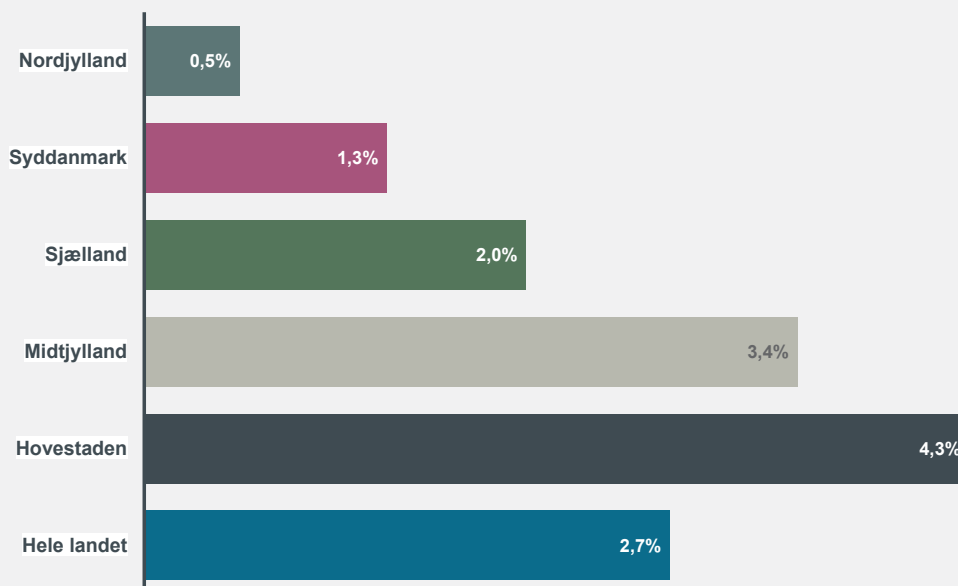
Farverne og størrelsen på cirklerne viser ændringernes størrelse i byerne:

- 10 pct. og derover
- 5 pct. til 10 pct.
- 0 pct. til 5 pct.
- 2,5 pct. til 0 pct.
- 5 pct. til -2,5 pct.

Kilde: Danmarks Statistik - Tabel BY1, bearbejdet af Region Syddanmark

BEFOLKNINGSUDVIKLING 2019-2024

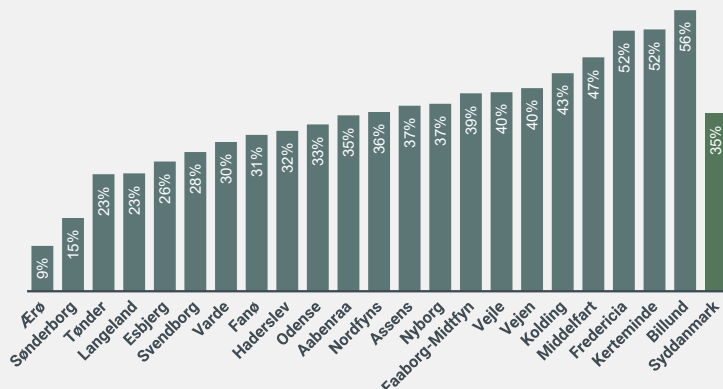

Figuren viser befolkningsudviklingen i de fem regioner og i hele landet i perioden 3. kvartal 2019 til 3. kvartal 2024.

Kilde: Danmarks Statistik - Tabel FOLK1A, bearbejdet af Region Syddanmark

ANDEL AF KOMMUNENS ARBEJDSPLADSER, DER VARETAGES AF INDPENDLERE I 2023

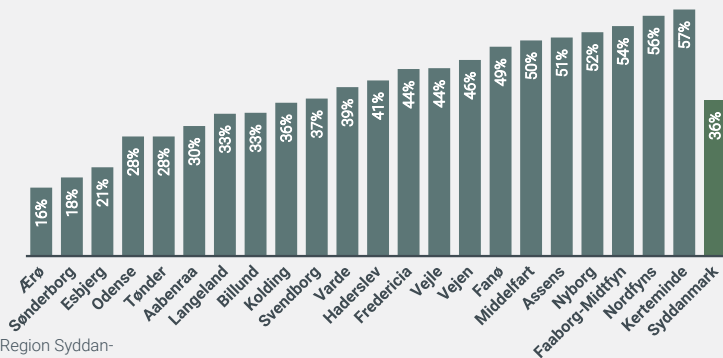
Figuren viser, hvor stor en andel af kommunernes arbejdspladser, der varetages af indpendlere i 2023.

Kilde: Danmarks Statistik - Tabel PEND101, bearbejdet af Region Syddanmark

ANDEL BESKÆFTIGEDE BORGERE, DER PENDLER UD AF KOMMUNEN I 2023

Figuren viser, hvor stor en andel af kommunernes beskæftigede borgere, der pendler ud af kommunen i 2023.

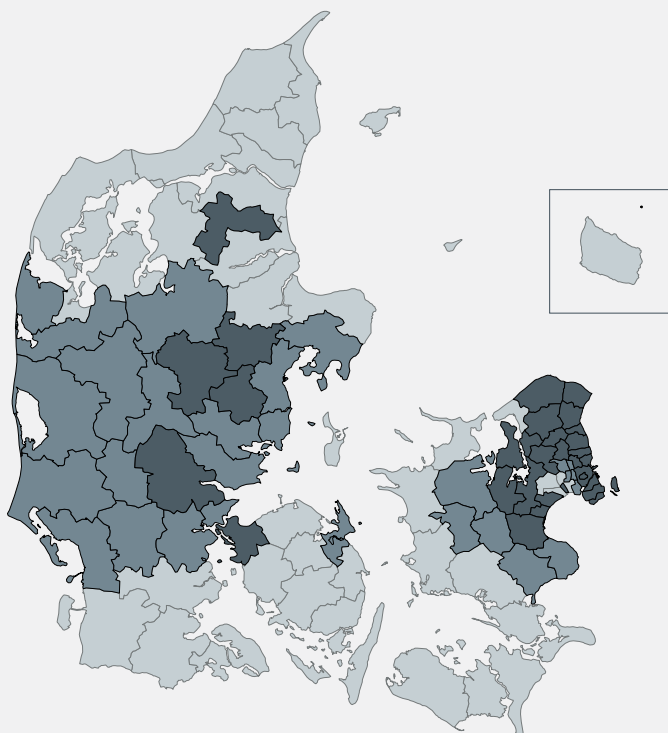
Kilde: Danmarks Statistik - Tabel PEND101, bearbejdet af Region Syddanmark

INDKOMST PR. INDBYGGER 2023

- Lig med eller større end landsgennemsnit
- Lig med eller større end gennemsnit for Syddanmark, men under landsgennemsnit
- Mindre end gennemsnit for Syddanmark

Landsgennemsnit: 395.535 kr.

Gennemsnit for Syddanmark: 374.545 kr.

Kortet viser den gennemsnitlige indkomst pr. indbygger over 14 år i alle landets kommuner i 2023. Se appendiks for en definition af samlet indkomst.

Kilde: Danmarks Statistik - Tabel INDKP101 og INDKP102, bearbejdet af Region Syddanmark

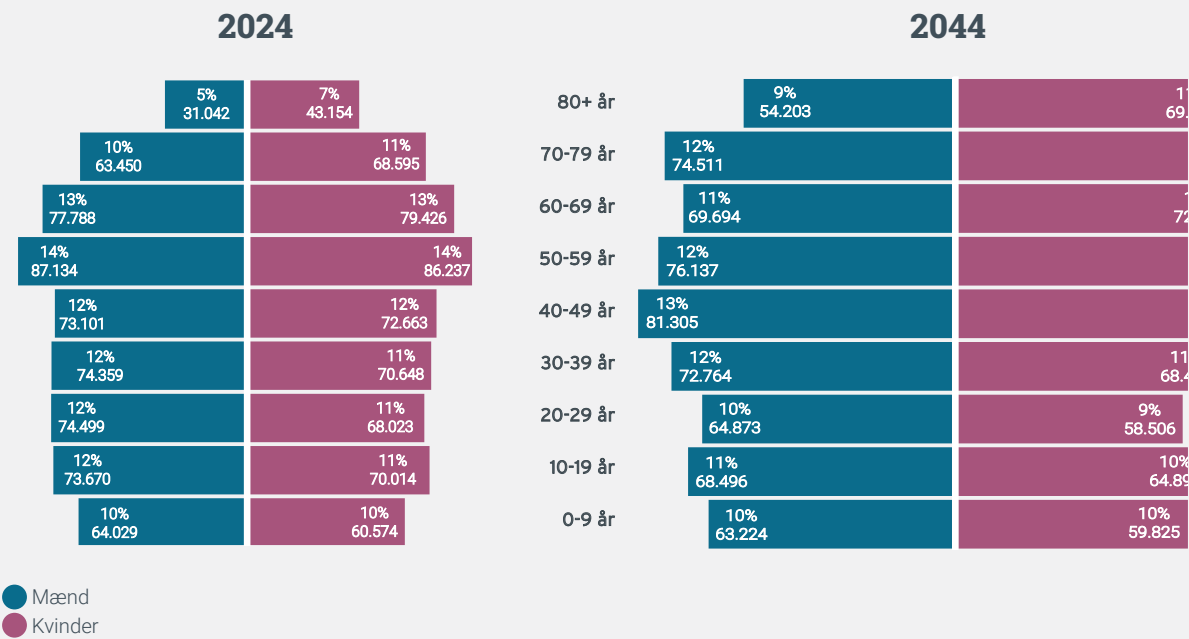
BEFOLKNINGSUDVIKLING OPDELT PÅ ALDERSGRUPPER
2019-2024 OG 2024-2044

	0-24 år		25-66 år		67+ år	
	2019-2024	2024-2044	2019-2024	2024-2044	2019-2024	2024-2044
Syddanmark	-4%	-6%	1%	-6%	9%	28%
Hovedstaden	1%	-1%	5%	-2%	7%	34%
Sjælland	-3%	-5%	2%	-7%	9%	29%
Midtjylland	-1%	3%	3%	1%	12%	34%
Nordjylland	-4%	-7%	0%	-8%	9%	24%
Hele landet	-2%	-2%	3%	-3%	9%	31%

Tabellen viser befolkningsudviklingen i regionerne og i hele landet fra 2019 til 2024 og den forventede befolkningsudvikling fra 2024 til 2044 i tre aldersgrupper.

Kilde: Danmarks Statistik - Tabel FOLK1A, FRKM124, FRLD124 og FRDK124, bearbejdet af Region Syddanmark

BEFOLKNINGSSAMMENSÆTNING 2024 OG 2044

Figuren viser den befolknings sammensætningen i opdelt på alder og køn i 2024 og 2044 (fremskrevet).

Kilde: Danmarks Statistik - Tabel FRKM124, bearbejdet af Region Syddanmark

